

D E C I Z I E

10 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ala Cobăneanu, Galina Stratulat

Ion Druță și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul stagiar Nicolae Șandrovski în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” împotriva societății pe acțiuni “Tutun-CTC” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității în baza contractului de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011 și venitului ratat în baza contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014, prin care s-a admis apelul depus de avocatul Angela Popil în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea”, s-a casat hotărârea primei instanțe și s-a emis o hotărâre nouă de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

Prin mandatul nr. 0238867 din 23 iulie 2012 avocatul Gheorghe Avornic și avocatul stagiar Nicolae Șandrovski au fost împuterniciți de gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a semna cererea de apel, recurs și revizuire, etc (f.d.42 Vol. I).

La 24 iulie 2012 avocatul stagiar Nicolae Șandrovski a depus în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni “Tutun-CTC” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității în baza contractului de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011 și venitul ratat în baza contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 (f.d.4-8 Vol. I).

În motivarea acțiunii avocatul stagiar Nicolae Șandrovski a indicat că la 12 martie 2012 gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a încheiat cu societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” contractul nr. 12/3/12-AT de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 în cantitate de 30 tone care urma a fi plantat pe o suprafață de 15 ha.

Prin pct. 1.2 din contract societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” s-a obligat să achite în avans tutunul nefermentat contractat în cuantum de pînă la 25% din valoarea contractului și să acorde producătorului materialele necesare pentru procesul de producere a tutunului considerat ca plată în avans în contul livrărilor viitoare a tutunului nefermentat.

Potrivit facturii fiscale nr. FX0011361 din 13 martie 2012, societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" a pus la dispoziția gospodăriei țărănești "Sergiu Țigulea" doar o parte din materialele necesare pentru procesul de producere a tutunului și anume, sfoară de cîneapă, semințe de tutun și peliculă albă, în sumă totală de 9683,60 lei, iar în baza materialelor obținute au fost pregătite răsadnițele.

La 08 mai 2012 gospodăria țărănească "Sergiu Țigulea" s-a adresat societății pe acțiuni "Tutun-CTC" cu cerere solicitînd plata în avans a sumei de 50000 lei pentru plantarea tutunului.

Societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" a ignorat cererea și nu a îndeplinit obligația asumată prin contract.

Invocă că din cauza neachitării avansului de societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" reclamantul nu a avut posibilitatea să planteze răsadul de tutun, ceea ce a condiționat lipsa recoltei și imposibilitatea executării contractului.

La 07 iunie 2012 gospodăria țărănească "Sergiu Țigulea" a informat societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" despre rezoluțiunea unilaterală a contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 care va opera în termen de 21 zile de la data recepționării notificării.

Societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" a recepționat notificarea la 11 iunie 2012 și contractul se consideră rezoluționat la 01 iulie 2012.

A mai indicat că în baza contractului de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011 societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" datorează gospodăriei țărănești "Sergiu Țigulea" suma de 9683,6 lei.

La executarea contractului nominalizat au fost emise facturile fiscale seria JB06500331 din 29 noiembrie 2011 în sumă de 112900,39 lei, seria JB0650332 din 01 decembrie 2011 în sumă de 94305,82 lei, seria JB0650333 din 01 noiembrie 2011 în sumă de 82014,77 lei, seria JB0650336 din 19 decembrie 2011 în sumă de 93483,16 lei, seria JB0650337 din 19 decembrie 2011 în sumă de 68294,17 lei, iar în total suma de 450998,31 lei.

Astfel, potrivit dispozițiilor de plată a fost achitată suma de 441314,71 lei, iar restanța constituie suma de 9683,60 lei.

La 07 iunie 2012 gospodăria țărănească "Sergiu Țigulea" a expediat societății pe acțiuni "Tutun-CTC" pretenție solicitînd achitarea datoriei, dobînzii legale și penalității contractuale în mărime de 1% din suma neachitată pe zi.

Consideră că gospodăria țărănească "Sergiu Țigulea" urmează să restituie societății pe acțiuni "Tutun-CTC" suma de 9638,6 lei primită sub formă de materie primă pentru răsadniță, iar ultima urmează să restituie primei datoria pentru contractul de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011.

Cere avocatul stagiar Nicolae Șandrovski încasarea de la societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" în beneficiul gospodăriei țărănești "Sergiu Țigulea" datoria în sumă de 9683,60 lei, dobînda de întîrziere, penalitatea în baza contractului de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011 și venitul ratat în baza contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012.

În ședința de judecată din 18 februarie 2013 avocatul Gheorghe Avornic a depus în interesele gospodăriei țărănești "Sergiu Țigulea" cerere privind stabilirea cuantumului venitului ratat solicitînd încasarea de la societatea pe acțiuni "Tutun-CTC" venitul ratat în sumă de 289971,47 lei (f.d.120 Vol. I).

În motivarea cererii avocatul Gheorghe Avornic a indicat că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a obținut profit în sumă de 213377,99 lei de pe o suprafață de 4,5 ha avînd cheltuieli de 19801 lei pentru fiecare hectar sau 89104,5 lei pentru 4,5 ha.

În ședința de judecată din 21 noiembrie 2013 avocatul Gheorghe Avornic și gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” au concretizat pretențiile din acțiune solicitînd încasarea de la societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a sumei de 289971,47 lei cu titlu de venit ratat (f. d. 214 Vol. I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 cererea de chemare în judecată depusă de avocatul stagiar Nicolae Șandrovski în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” a fost respinsă (f.d.215, 217-227 Vol. I).

În motivarea soluției prima instanță a indicat că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a fost în imposibilitate reală de a executa condițiile contractului din 12 martie 2012 din alte motive și nu din cauza neavansării de către societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a sumei, ori solicitarea de a fi avansată suma de 50000 lei a fost depusă la data limită de plantare a tutunului.

A mai indicat că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a deținut în anul 2012 13 ha de terenuri în arendă și 0,70 ha în proprietate privată, dintre care pe 4,5 ha a fost cultivat tutun, pe 2,5 ha varză, pe 3,0 ha floarea soarelui și pe 0,70 ha viță de vie.

Astfel, la data solicitării avansului în sumă de 50000 lei gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” de fapt nu mai dispunea de terenuri libere și nu putea să execute contractul respectiv.

Prin mandatul nr. 0454147 din 21 octombrie 2013 avocatul stagiar Angela Popil a fost împuternicită de gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărîrea judecătorească, etc (f.d.231 Vol. I).

La 12 decembrie 2013 avocatul Angela Popil a depus în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” apel nemotivat, iar la 31 ianuarie 2014 apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 (f.d. 229-230, 235-239 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 apelul declarat de avocatul Angela Popil în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” a fost admis, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 și s-a emis o hotărîre nouă prin care s-a admis cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de la societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” în beneficiul gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” suma de 289971,47 lei cu titlu de venit ratat (f. d. 92-97 Vol. II).

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a încheiat cu societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” contractul nr. 12/3/12-AT de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 în cantitate de 30 tone care urma a fi plantat pe o suprafață de 15 ha, însă beneficiarul nu a respectat obligațiile contractuale și nu a pus la dispoziția producătorului avansul sumei convenite, fapt care a dus la imposibilitatea plantării suprafeței de teren indicate în contract și respectiv nu s-a obținut recolta și venitul așteptat.

Calculul privind venitul/costul tutunului plantat pe 1 ha rezultă din raportul de expertiză nr. 0324771 din 02 noiembrie 2012 întocmit de Camera de Comerț și

Industrie reprezentând suma de bani ce urma să fie primită pentru comercializarea tutunului de pe suprafața de 10,5 ha, produsul dintre suma de 27 616,33 lei (profitul net de pe 1 hectar) și 10,5 ha (suprafață neplantată de tutun) = 289 971,47 lei.

A indicat că nu poate fi reținută ca temeinică scrisoarea nr. 06-898 din 20 iunie 2013 a Catedrei de Fitotehnie a Universității Agrare de Stat din Moldova potrivit căreia termenul optim de plantare a tutunului pentru raioanele de sud și centru este cuprins între 20 aprilie și 10 mai, în primele 5-7 zile trebuie plantate minimum 30% din suprafață, în următoarele 10-12 zile 55%-60%, iar în ultimele 3-5 zile 10%-15%, deoarece părțile contractante nu au prevăzut în textul contractului careva date concrete pentru plantarea răsadului de tutun.

Scrisoarea dată poartă un caracter de recomandare și nu poate fi considerată drept probă pertinentă și concludentă care ar demonstra faptul imposibilității executării în continuare a obligațiilor contractuale de către gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea”.

A mai indicat că la materialele dosarului au fost prezentate contracte din conținutul cărora rezultă că suprafața totală a terenurilor agricole arendate și deținute în proprietate de gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” depășea suprafața de 15 ha pe care aceasta s-a obligat să o planteze cu tutun conform contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de achiziționare a tutunului nefermentat.

Mai mult, în anul 2011 gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a plantat o suprafață de 15 ha cu tutun și cultura respectivă fiind furnizată societății pe acțiuni „Tutun CTC” în baza contractului de colaborare încheiat pentru anul 2011 obținând un venit de 260802,37 lei confirmat prin declarația depusă la Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Ungheni și capacitatea reclamantului de a satisface obligația asumată de plantare a tutunului în anul 2012 nu putea fi pusă la îndoială.

La 13 martie 2015 societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f.d.105-113 Vol. II).

În motivarea recursului societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a indicat că consideră decizia instanței de apel ilegală și neîntemeiată, fiind examinată superficial pricina, aplicate eronat normele de drept material și concluziile expuse fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Consideră că au fost încălcate normele de drept procedural referitor la scutirea apelantei de la plata taxei de stat.

A mai indicat că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a depus cererea târziu, deoarece 10 mai 2012 este data limită de plantare a tutunului și că urma să solicite achitarea avansului în trei etape până la 31 august 2012 pentru pregătirea răsadnițelor, plantarea în câmp și recoltarea tutunului.

Invocă că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a încălcat prevederile contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de la bun început.

Gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” deținând terenuri în arendă și în proprietate privată pe 4,5 ha a cultivat tutun, pe 2,5 ha varză, pe 3,0 ha floarea soarelui și pe 0,70 ha viță de vie dînd temei societății pe acțiuni “Tutun-CTC” să presupună că nu poate conta pe executarea contractului din lipsa suprafeței necesare indicate în contract pentru plantare cu tutun.

Consideră eronat cuantumul venitului ratat încasat de instanța de apel, deoarece calculul a fost efectuat pentru venitul ratat obținut la hectar și pentru venitul obținut la tonă pentru fiecare categorie în parte conform condițiilor contractuale.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 20 mai 2015 avocatul Angela Popil a depus în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” referință la recursul declarat de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 recursul declarat de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a fost considerat admisibil fără a prejudicia fondul cauzei.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău nu a indicat data expedierii în adresa părților a copiei deciziei din 29 octombrie 2014 (f.d.98 Vol. II).

La 24 decembrie 2014 societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere solicitând expedierea copiei deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 în adresa sa (f.d.99 Vol. II).

La 15 ianuarie 2015 societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a recepționat decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 (f.d. 100 Vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” la 13 martie 2015 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din actele pricinii rezultă că la 12 martie 2012 gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a încheiat cu societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” contractul nr. 12/3/12-AT de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 în cantitate de 30 tone care urma a fi plantat pe o suprafață de 15 ha (f.d. 9-13 Vol. I).

Potrivit facturii fiscale nr. FX0011361 din 13 martie 2012, societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a pus la dispoziția gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” o parte din materialele necesare pentru procesul de producere a tutunului și anume, sfoară de cîneapă, semințe de tutun și peliculă albă în sumă totală de 9683,60 lei, iar în baza materialelor obținute au fost pregătite răsadnițele (f.d. 19 Vol. I).

La 08 mai 2012 gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” s-a adresat societății pe acțiuni “Tutun-CTC” cu cerere solicitînd plata în avans a sumei de 50000 lei pentru plantarea terenului (f.d. 20 Vol. I).

La 07 iunie 2012 gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a notificat societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” despre rezoluțiunea unilaterală a contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 care va opera în termen de 21 zile de la data recepționării notificării (f.d. 38-41 Vol. I).

Societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a recepționat notificarea gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” la 11 iunie 2012 (f.d. 37 Vol. I).

La 24 iulie 2012 avocatul stagiar Nicolae Șandrovski a depus în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni “Tutun-CTC” cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întârziere, penalității în baza contractului de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011 și venitul ratat în baza contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2012 (f.d. 4-8 Vol. I).

În ședința de judecată din 18 februarie 2013 avocatul Gheorghe Avornic a depus în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” cerere privind stabilirea cuantumului venitului ratat solicitînd încasarea de la societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” venitul ratat în sumă de 289971,47 lei (f.d. 120 Vol. I).

În ședința de judecată din 21 noiembrie 2013 avocatul Gheorghe Avornic și gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” au concretizat pretențiile din acțiune solicitînd încasarea de la societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” a sumei de 289971,47 lei cu titlu de venit ratat (f. d. 214 Vol. I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 cererea de chemare în judecată depusă de avocatul stagiar Nicolae Șandrovski în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” a fost respinsă (f.d. 215, 217-227 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 apelul declarat de avocatul Angela Popil în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” a fost admis, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013 și s-a emis o hotărîre nouă prin care s-a admis cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de la societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” în beneficiul gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” suma de 289971,47 lei cu titlu de venit ratat (f. d. 92-97 Vol. II).

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a examinat superficial pricina și eronat a admis cererea de chemare în judecată a gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea”, iar prima instanță corect a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Conform art. 9 alin. (1) și (2) Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își

execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară.

Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art. 514 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 513 alin. (1) Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform art. 512 alin. (1), (2) și (3) Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Obligația poate fi pură și simplă sau afectată de modalități.

Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

Prin pct. 1.1 contractul nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 încheiat între societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” în calitate de beneficiar și gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea”, în calitate de producător, ultima s-a obligat să planteze 15 ha, să efectueze la timp și calitativ toate procesele tehnologice, să producă și livreze Beneficiarului 30 tone tutun nefermentat conform sortimentului și în termenul stabilit în anexa 1, să respecte strict toate cerințele tehnico-normative la producerea și livrarea tutunului, iar Beneficiarul s-a obligat să recepționeze și să achite această cantitate de tutun nefermentat.

În pct. 5.1.2. din contract părțile au convenit că producătorul declară și garantează că dorește și va putea să-și execute obligația în condițiile și termenele stabilite prin prezentul contract și anexele acestuia.

Din normele legale citate și clauzele contractuale menționate rezultă că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” și-a asumat obligația de a planta 15 ha, de a efectua la timp și calitativ toate procesele tehnologice, de a produce și livra Beneficiarului 30 tone tutun nefermentat, iar societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” revenindu-i obligația de a recepționa și achita această cantitate de tutun nefermentat.

Mai mult ca atât, prin pct. 5.2. din contractul nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 Sergiu Țigulea personal în calitate de fidejutor și-a asumat în numele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” angajamentul față de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” prin garantarea executării parțiale sau totale, în condițiile și cuantumul prevăzut la pct. 5.2.1. din contract.

Prin pct. 1.2 și 1.3 din contractul nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 părțile au convenit că beneficiarul la cererea producătorului își asumă obligația să achite în avans tutunul nefermentat contractat, în cuantum de pînă la 25 % din valoarea contractată a acestuia; să acorde producătorului materialele necesare pentru procesul de producere a tutunului prevăzute la anexa nr. 2, considerate ca plată în avans în contul livrărilor viitoare a tutunului nefermentat.

Achitarea avansului prevăzut la pct. 1.2 din contract se va efectua la solicitarea scrisă a producătorului în 3 etape pînă la 31 august 2012 pentru pregătirea răsadnițelor, plantarea în cîmp a răsadului de tutun și recoltarea tutunului.

Tot în pct. 1.3. din contract părțile au convenit că Beneficiarul este în drept la orice etapă de a înceta achitarea prin avansare dacă se constată că producătorul nu a executat la timp lucrările agricole necesare, dacă remediarea acestor încălcări devine imposibilă și este evident că producătorul nu își va executa obligațiile privind producerea și vânzarea tutunului.

Prin actul privind măsurarea suprafețelor plantate cu tutun, starea lor și prognozarea volumului de producere a tutunului gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a constatat că în perioada de la 05 mai 2012 până la 08 mai 2012 s-a plantat tutun pe o suprafață de 4,5 ha din resurse proprii și starea plantelor este satisfăcătoare (f.d. 60 Vol. I).

Așadar, constatînd că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” nu a executat la timp lucrările agricole necesare și fiind evident că producătorul nu va executa obligațiile contractuale privind producerea și vânzarea tutunului, societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” conform contractului a fost în drept să nu achite plata solicitată în avans.

Părțile contractante nu au convenit asupra datei exacte a celor 3 etape în care urma a fi achitat avansul, fiind specificată doar data finală de 31 august 2012 și invocarea la 07 iunie 2012 despre rezoluțiunea unilaterală a contractului din motivul neachitării avansului nu este argumentată.

În afară de aceasta, conform art.14 alin.(1) și (2) Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale, precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform art. 610 Codul civil, despăgubirea pe care o datorează debitorul pentru neexecutare constituie atît prejudiciul efectiv cauzat cît și venitul ratat.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că venitul ratat este acel venit real care ar fi fost posibil de obținut în împrejurări normale.

La calcularea mărimii venitului ratat importantă este stabilirea realității acelor venituri pe care persoana prejudiciată presupunea că le va obține în condițiile normale ale circuitului civil. Prin condițiile normale ale circuitului civil se înțeleg acele condiții tipice de funcționare a pieței asupra cărora nu influențează circumstanțele imprevizibile sau împrejurările considerate ca forță majoră.

Prin contractul nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012 gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” și-a asumat obligația de a planta 15 ha, de a efectua la timp și calitativ toate procesele tehnologice, de a produce și livra Beneficiarului 30 tone tutun nefermentat.

Primăria comunei Măcărești raionul Ungheni la 10 octombrie 2013 a informat societatea pe acțiuni “Tutun-CTC” că gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a deținut în anul 2012 terenuri în arendă cu suprafața de 13 ha, în proprietate privată cu suprafața de 0,70 ha și că a cultivat pe terenul arendat tutun pe o suprafață de 4,5 ha, varză pe 2,5 ha, floarea soarelui pe 3,0 ha, iar pe terenul privat a plantat viță de vie pe o suprafață de 0,70 ha ( f.d. 154 Vol. I).

Informația Primăriei comunei Măcărești raionul Ungheni din 10 octombrie 2013 nu este contestată de gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea”.

Prin urmare, cultivând terenurile deținute cu alte plantații gospodăria țărănească “Sergiu Țigulea” a obținut venit și cu rea-credință invocă că a suportat prejudiciu ratat.

Așadar, prima instanță corect a concluzionat că nu s-a constatat neobținerea de către reclamant a beneficiului din culpa pîrîtlui, că acțiunile reclamantului de rezoluțiune în mod unilateral a contractului nu generează admiterea cerințelor de recuperare a prejudiciului ca venit ratat, deoarece motivele de rezoluțiune prin neachitarea avansului nu s-au confirmat, iar pîrîtul nu a înaintat alte cerințe.

Instanța de apel nu a ținut cont de aceste circumstanțe și eronat a încasat în beneficiul gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” venitul ratat în mărime de 289971,47 lei în baza contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță și instanța de apel, că hotărîrea primei instanțe este legală, iar soluția adoptată de instanța de apel este contrară normelor de drept material și probelor administrate, că nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. f), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

#### d e c i d e

Se admite recursul declarat de societatea pe acțiuni “Tutun-CTC”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 și se menține hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 21 noiembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul stagiar Nicolae Șandrovski în interesele gospodăriei țărănești “Sergiu Țigulea” împotriva societății pe acțiuni “Tutun-CTC” cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere, penalității în baza contractului de achiziționare a tutunului nefermentat pentru anul 2011 și venitului ratat în baza contractului nr. 12/3/12-AT din 12 martie 2012.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte,  
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Ion Druță

Sveatoslav Moldovan